

SAK 2/2005 REGULERING AV FANGST AV VÅGEHVAL I 2006.

Av saksdokumentene fremgikk følgende:

1. FANGST AV VÅGEHVAL I 2005.

Fartøy som ønsket å delta i fangst av vågehval måtte som vanlig sende skriftlig søknad til Fiskeridirektøren. I alt 32 fartøy tilfredstilte kravene til deltakelse, hvorav 31 fartøy deltok.

I 2005 ble antall fangstområder ytterligere redusert ved at de tidligere områdene i Nordsjøen, Barentshavet og fiskerisonen ved Svalbard ble regulert som ett område og fiskerisonen ved Jan Mayen som det andre.

Kvoten for 2005 ble fastsatt av Fiskeridepartementet til 796 dyr. I forhold til totalkvoten i 2004, ga dette en økning på 126 dyr. Av totalkvoten kunne 651 dyr fanges i NØS og fiskerisonen ved Svalbard, mens 145 dyr kunne fanges i fiskerisonen ved Jan Mayen. For første gang siden fangsten ble åpnet på nytt, ble altså fangsten i NØS regulert som ett område.

Tabellen nedenfor viser utviklingen totalkvoter fordelt på områder siden 1997.

Tabell 1 Områdekvoter og totalkvoter

Områdekvoter	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004 ²⁾	2005
Barentshavet (øst)								153	
Barentshavet (vest)	283	283	310	228	260	318	330	170	
Vestfjorden	14	15	14	16	11	14	15	1 ¹⁾	
Svalbard	129	129	135	103	120	148	150	113	
Nordsjøen ²⁾	129	178	215	244	127	155	179	89	
Sum NØS	555	605	674	591	518	635	674	525	651
Jan Mayen	25	66	79	64	31	36	37	145	145
Totalkvote	580	671	753	655	549	671	711	670	796

¹⁾ Kvoten i Vestfjorden inngår i kvoten for Barentshavet vest.

²⁾ I forhold til tidligere år, ble den nordlige grense for Nordsjø-området ble i 2004 flyttet sørover fra 64°30'N til 62°N.

I 2005 hadde 29 fartøy installert ferdskrivere ombord. Som i 2004 slapp fartøyene å ha inspektør om bord til enhver tid under fangsten, men Fiskeridirektøren kunne i prinsippet pålegge alle fartøyene å ha inspektør om bord. Ordningen ble praktisert slik at noen fartøy hadde inspektør i en periode av fangsten, mens enkelte fartøy som hadde fått installert ferdskriver slapp å ha inspektør om bord. Av de 29 fartøyene var det 13 fartøy som i en tid hadde inspektør.

Fangstsesongen ble fastsatt til å gjelde fra og med 18. april til og med 31. august.

Det ble forventet liten interesse for å delta i fangsten ved Jan Mayen, og på grunn av den relativt store kvoten, ble det fra sesongstart gitt adgang til fri fangst innenfor områdekvoten på 145 dyr, i

I NØS ble fangsten på fartøynivå regulert ved maksimalkvoter. På grunn av fangstutviklingen ble det nødvendig å justere maksimalkvotene i løpet av sesongen.

Maksimalkvotene ved sesongstart og de justeringer som ble foretatt fremgår av tabell 2 på neste side.

Tabell 2 Maksimalkvoter for NØS 2005. Antall dyr

Område	21.mars	21. juli	19. august
Fartøy under 18,8 m	15	18	Fri fangst
Fartøy fra 18,8 m til 25,3 m	20	23	
Fartøy over 25,3 m	26	29	
Overregulering	3	96	

Tabellen viser overreguleringen i forhold til det faktiske antall fartøy som deltok.

På samme måte som i de foregående år innførte Norges Råfisklag en reguleringsordning som skulle bidra til at en større del av fangsten ble landet tidligere i sesongen. Ordningen i 2005 var imidlertid noe mer omfattende enn i de foregående år, og de viktigste elementene var som følger:

- Hvert fartøy måtte foreta minst to leveringer i løpet av sesongen.
- Den enkelte leveranse måtte ikke overstige 60% av tildelt kvote.
- Ny fangsttur måtte avtales med laget før ny utseiling. Samfengt kjøtt fra det enkelte fartøy måtte ikke overstige 1500 kg pr hval. Snittvekten gjaldt for totalt landet kvantum for hele sesongen.

Denne ordningen omfattet ikke fartøy som leverte fangst til eget anlegg.

Den tidlige starten, flere uker med relativt godt vær og bra tilgjengelighet, ga gode fangster i begynnelsen sesongen. Fangsten gikk deretter noe ned, – dels på grunn av dårligere vær og dels på grunn av reguleringsordningene til Norges Råfisklag. Vanskelige værforhold på ettersommeren førte til at flere fartøy fikk problemer med å ta sine kvoter. Sesongen ble derfor forlenget to ganger; først til 30. september og deretter til 31. oktober.

I NØS ble det skutt i alt 634 dyr av en kvote på 651 dyr. Ved Jan Mayen ble det imidlertid bare skutt 5 dyr av kvoten på 145 dyr.

Til sammen ble det skutt 639 dyr i 2005. Tabell 3 viser samlet fangst i årene fra og med 1999 til og med 2005.

Tabell 3

År	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005
Antall dyr	625	487	552	671	647	543	639

Tabellen viser en økning i antall skutte dyr på 96 dyr fra 2004 da det ble skutt 543 dyr. Men årets fangstutbytte er imidlertid mindre enn utbyttet i både 2002 og 2003 da det ble skutt henholdsvis 671 og 647 dyr.

De endelige tall for vågehvalfangsten i 2005 vil fremkomme etter en samlet gjennomgang av ferdskriverdata, avlivings skjema og fangstdagbøker. Denne gjennomgangen foretas av Havforskningsinstituttet i samarbeid med andre forskere, og inntil denne gjennomgangen er foretatt, er fangsttallet å betrakte som foreløpig. Endelige tall for vågehvalfangsten vil foreligge i løpet av høsten.

2. FORSLAG TIL REGULERING AV FANGST AV VÅGEHVAL I 2006

2.1. KVOTE OG MAKSIMALKVOTER

Totalkvoten for 2006 vil ikke foreligge før etter Sjøpattedyrrådets møte. I utgangspunktet vil Fiskeridirektoratet forutsette at hovedtrekkene i årets reguleringsopplegg vil bli videreført i 2006.

Både opphevelsen av fangstområdene i 2005 i NØS og innføring av ferdskriver om bord i hvert fartøy som har gjort det mulig å forlenge fangstsesongen, har bidratt til økt fleksibilitet i utøvelsen av fangsten. Fartøyene kan i større grad enn tidligere unngå negative effekter av dårlige værforhold ved at fangstområdet er utvidet til å gjelde hele NØS inklusive Svalbardsonen. De negative konsekvensene av landligge på grunn av dårlig vær blir også mindre.

På denne bakgrunn vil Fiskeridirektøren foreslå at fangsten av vågehval i 2006 reguleres med maksimalkvoter som gir en overregulering på samme nivå som i 2005, dvs ca. 3 %.

Fiskeridirektøren vil be Sjøpattedyrrådet om å diskutere spørsmålet om størrelsen på maksimalkvotene for fartøy som skal delta i NØS og Svalbardområdet i 2006.

Med en viss overregulering er det som i tidligere år aktuelt at en del av kvoten fastsettes som en garantert kvote. Dette kan bidra til å sikre et visst antall dyr innenfor fangstperiode til de mindre og mer værutsatte fartøyene og/eller fartøy som får deler av sesongen ødelagt av tekniske årsaker.

Fiskeridirektøren vil foreslå en garantert kvote på syv dyr i NØS.

Når det gjelder fangsten i sonen ved Jan Mayen, vil Fiskeridirektøren vil foreslå fri fangst innenfor områdekvoten.

2.2. FANGSTPERIODE.

Behovet for en ordning med en begrenset fangstperiode hang sammen med at inspektørordningen medførte betydelige kostnader for fiskerimyndighetene. Installering av ferdskriver på så å si alle fartøy før sesongen 2005, har redusert behovet for bruk av inspektører under fangsten. Det er således ikke lenger behov for en stram begrensning av fangsten med hensyn til varighet på fangstsesongen.

Som i 2005 vil det også i 2006 være et krav at alle fartøy som skal delta i fangst av vågehval må ha installert ferdskriver om bord før de kan delta i fangst av vågehval. Omfanget av kontrollen i 2006 vil således bli på et noe lavere nivå enn i 2005, og vil bli gjennomført som en kombinasjon av stikkprøvekontroll og inspektør opphold i kortere perioder eller deler av fangsten.

Når det gjaldt gjennomføringen av fangsten i 2005 ble det vist til at det av kvoten på 651 hval i NØS og i fiskevernsonen ved Svalbard gjensto 17 dyr. I fiskerisonen ved Jan Mayen ble det tatt 5 hval av en kvote på 145.

Det ble fra næringens side understreket at det ikke var reguleringstekniske hindringer som var årsaken til at kvotene ikke ble tatt. Forklaringen ligger i at Norges Råfisklag av omsetningsmessige hensyn innførte reguleringstiltak som la begrensinger på avviklingen av fangsten. Dersom fangst og omsetning hadde vært gjennomført som tidligere, hadde det ikke vært restkvoter etter årets fangst. I tillegg ble fangsten vanskeliggjort av dårlige værforhold.

Før årets fangst var det enighet om å gjennomføre et reguleringsopplegg med lav overregulering. Næringen var innstilt på å prøve ferskvaremarkedet. Dette markedet var imidlertid mettet ved utløpet av august, og etter den tid er det liten etterspørsel etter ferskvarer. Fartøyene opplevde for lange perioder med landligge. Under henvisning til at kvotene er for små og usikre, tør anleggene heller ikke satse tilstrekkelig langsiktig. I Nordsjøen observeres det lite hval; lite tobis gir også lite hval.

Walløe viste til at forekomstene av hval i Nordsjøen kan endre seg fra år til år. Som kjent forvaltes den norske fangsten i samsvar med forvaltningsmodellen RMP. Modellen forutsetter bla at fangsten i løpet av en femårs periode skal fordeles etter et bestemt forhold på underområder. Fangstapporter fra de tre siste årene innenfor nåværende femårs-periode, viser imidlertid at antall hval fanget i Nordsjøen (område EN) og ved Jan Mayen (område CM) er for lave i forhold til det de bør være for at forutsetningene i RMP skal kunne oppfylles. Det er således behov for å justere fordelingen av fangstene på underområdene. Et alternativ vil således være å vurdere et reguleringsopplegget for 2006 som ivaretar hensynet til en fangstfordeling i tråd med ovennevnte.

Fra næringens side ble det gitt klart uttrykk for at en gjeninnføring av ”strekene” vil bety slutten for norsk hvalfangst.

Ellingsen (FHL) viste til at det ved årets sesongstart allerede fantes mye kjøtt på lager. Det er videre vanskelig å få innpass i dagligvaremarkedet, hvor det er noen få store kjeder som dominer.

Tilbakemeldingene om kvaliteten på produkter fra selvprodusenter har vært meget varierende og ikke utelukkende positive. Kjøperne er primært interessert i mindre dyr og kvalitetshensyn tilsier en gjennomsnittsvekt ikke over 1500 kg.

Johansen (Fiskeri- og kystdepartementet) understreket at hensynet til pris, kvalitet og utvikling av markedet må være sentralt for næringen.

Når det gjaldt reguleringsopplegget for 2006 ble det fra Fiskeridirektoratet blant annet foreslått å vurdere en økt overreguleringen av maksimalkvotene og Sjøpattedyrrådet drøftet spørsmålet. I næringen er det ikke en entydig stemning for økt overregulering, blant annet fordi dette vil kunne favorisere de største fartøyene på bekostning av de minste.

Kristiansen (Norges Småkvalfangerlag) viste til at det var svært vanskelig å drøfte reguleringstekniske spørsmål, så lenge kvoten for 2006 ikke var fastsatt.

Walløe viste til at det ved kvotefastsettelsen for 2006 vil bli benyttet samme beregningsmodell som i 2005.

Flere understreket nødvendigheten av at det fra alle hold legges til rette for at de årlige kvotene blir tatt, noe også vil kunne innbære økt overregulering. Dersom de årlige kvotene tas, vil dette gi legitimitet i forhold til å øke totalkvoten .

Spørsmål knyttet til rekruttering til hvalfangstflåten har ved flere anledninger vært drøftet i Sjøpattedyrrådet, uten at en har funnet det hensiktsmessig å tilrå en generell rekrutteringsordning.

Johansen (Fiskeri- og kystdepartementet) viste til at forholdene i første omgang må legges til rette at for fartøy som allerede har deltakeradgang og fartøy som har foretatt betydelige investeringer i den anledning, gis muligheter for økt lønnsomhet. I tillegg er det nødvendig at mottakskapiteten økes.

Bendiksen (Norges Småkvalfangerlag) mente at dagens ordning er tilfresstillende når det gjelder deltakelse i fangsten.

Eriksen (Sametinget) ga uttrykk for at det er behov for fartøy med deltakeradgang i hvalfangsten også nord for Nordland.

Holmefjord (Fiskeridirektoratet) oppsummerte drøftelsene til at en på generelt grunnlag må være oppmerksom på en avveining mellom behov for rekruttering og muligheter for økt verdiskaping og lønnsomhet for de som allerede er i næringen.

Sjøpattedyrrådet fattet på bakgrunn av forannevnte drøftelser følgende vedtak:

Sjøpattedyrrådet tilrår at kvoten på 651 vågehval i Norges økonomiske sone og i fiskevernsonen ved Svalbard opprettholdes, eventuelt økes i 2006. Det forutsettes at totalkvoten på 796 vågehval ikke reduseres i 2006.

Sjøpattedyrrådet tilrår en videreføring av reguleringsopplegget fra 2005, herunder tilsvarende inndeling av fangstområdene som inneværende år. Fangstperioden foreslås satt fra 1. april – 31. august med mulighet for forlengelse. Videre anbefales en overregulering av kvotene i størrelsesorden 8%, og en garantert kvote på 7 dyr for hvert fartøy. Dersom utviklingen i fangsten tilsier det, kan Fiskeridirektøren refordele kvotene.

Sjøpattedyrrådet tilrår at det blir tillatt for norske fartøy å drive fangst av vågehval i internasjonalt farvann.

Videre foreslo Sjøpattedyrrådet følgende reguleringstiltak:

Refordelingsdato fatsettes til 1. august.

Det åpnes for fri fangst i fiskerisonen ved Jan Mayen (IWC-område CM) og i NØS sør for 62° (IWC-område EN). Fiskeridirektøren gis fullmakt til å stoppe fangsten i de enkelte fangstområdene når områdekvotene beregnes tatt. Videre kan Fiskeridirektøren endre eller oppheve maksimalkvotene, samt fastsette frist for å starte fangsten på de fastsatte kvotene.

